

OOSTENDSE NAMEN VOOR ZEEORGANISMEN.

R. GOETHALS

Een tijdje geleden kreeg ik enkele benamingen van schelpen, krabben en nog enkele andere zeeorganismen te horen. Omdat de meeste mij onbekend waren heb ik ze eens nagekeken in het Oostends Woordenboek van R. Desnerck. Het gevolg daarvan was een komplette verwarring; sommige woorden hadden een andere betekenis, andere kwamen er niet in voor... Spreken de Oostendse vissers soms geen Oostends meer?

De 'pikantste' naam die ik te horen kreeg was "Pissen en Zakken" voor de Afgeknotte Gaper (*Mya truncata*). De visser die deze naam vertelde kon hem ook verklaren: nl de lange siphon (zak) stoot water uit (pissen) als je het dier aanraakt. Aan de Westkust noemt men de Afgeknotte Gaper "Peerdekul". De Oostendse naam was echter niet terug te vinden in het Oostends Woordenboek.

Mesheften (*Ensis* en *Solen* spec.) worden door de vissers "schês"* genoemd. Bij R. Desnerck vinden we alleen 'scheermes' bij dit woord; wat dan wel de oorsprong van de schelpennaam verklaart.

De Platte Slijkgaper (*Scrobicularia plana*) wordt "tailekok" genoemd. (eveneens niet in het Oostends Woordenboek)

Het Nonnetje (*Macoma balthica*) is een "portemaneetje" of een "koopernun". (Ook niet in het O.Wdb.)

De Wijde Mantel (*Chlamys opercularis*) draagt de naam "kwienie". Vergelijk met het Engels 'Queen Scallop'. (fig. 1)

De Buikpotigen worden bijna allemaal "torretjes" genoemd. Toch waren er enkele die een specifieke naam droegen, zoals de Wulk (*Buccinum undatum*) die in het Oostends "wuloek" heet. Volgens Dhr. Desnerck heet hij ook "kienkankhoorn". De alikrui-

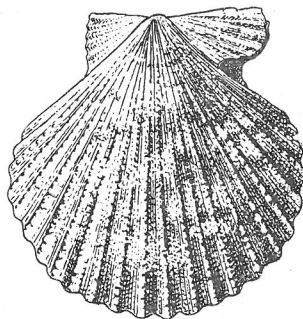

fig. 1

ken heten "karkolletjes" of "karrekolletjes" of "koekerlutjes". Dit laatste woord leverde trouwens enkele problemen op : sommige vissers bedoelden er de alikruik mee, anderen bedoelden alles waarin een heremietkreeft zat of zit, en volgens nog anderen was een koekerluut de Oostendse benaming voor de heremietkreeft zelf. Andere namen voor de heremietkreeft zijn "kallemalle" en "krabbekoker" deze laatste betekent ook zee-pok (fig. 2); 't wordt ingewikkeld ! Een lafaard is in 't Oostends ook een koekerluut; dit zou dan betekenen dat de heremietkreeft een 'laffe kreeft' is, hij verbergt zich in een schelp.

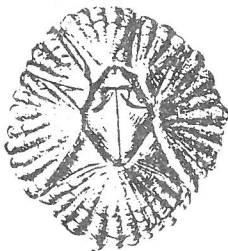

fig. 2

De Chinese Wolhandkrab (*Eriocheir sinensis*) wordt "Chinajse" genoemd. In het Oostendse woordenboek vond ik ook nog dat een spinkrab (*Hyas aranea*) een "zaikobbe" is.

Enkele namen van krabben : een "slabberoaje" is volgens de vissers een zwemkrab; in het Oostends Wdb. vinden we : 1. strandkrab, gewone zwemkrab, portunus, 2. invalide, gebrekkige mens'. Een "stainkrabbe" is een gewone strandkrab (*Carcinus maenas*).

Enkele namen van andere zeeorganismen :
Een "têrlinkgalle" = Zeedruifje (*Pleurobrachia pileus*)
têrlink = dobbelsteen, galle = kwal

"rispen" = slangsterren

"vuvoeks" = zeesterren (5hoeken/armen)

"koeteij" = zeeklit (bij R. Desnerck vinden we dat deze naam ook gebruikt wordt voor zeeëgels en dat "sjérpebolle" een synoniem is)

"zoatsel" = pijlinktvis

"zaisjhuum" = rugschild van de zeekat (zeeschuim)

Lobelialaan 5
8400 Oostende

* ai : Frans maître père

é : Nederlands met, net

ê : als lange é : bv. paard is in 't Oostends pêrd

oa : lange o uit grot , bv. naad = noad